

jí za nejlepší. Negativním dopadem této diferenciací je posilování tendence k segregaci dětí podle jejich schopností a socioekonomického statusu. To má vážné důsledky pro žáky i pro společnost. Výsledky žáků ve školách, kde převažují sociálně znevýhodnění žáci (znevýhodněné školy), jsou výrazně horší. Tito žáci pak ztrácejí šance na lepší uplatnění v životě, na dokončení SŠ, případně dalšího studia. Výsledky PISA 2012 tento trend potvrzují.

Tomuto projevu liberálních vzdělávacích systémů čelí většina zemí. ČR, stejně jako ostatní země, řeší problém klesajících výsledků vzdělávání a předčasných odchodů ze vzdělávání. Srovnání vývoje v rovnosti a kvality vzdělávání v jednotlivých zemích přináší důkazy o tom, že investice do podpory znevýhodněných dětí a do zlepšení jejich výsledků se vyplácí od raného věku. Vzdělávací systémy, které si v rámci OECD vedou nejlépe, podporují rovnost a poskytují všem dětem kvalitní vzdělání. Rovnost a kvalita ve vzdělávání představují dvě vzájemně spojené charakteristiky vysoce výkonných vzdělávacích systémů (OECD, 2012a). Viz výše kapitola 6 a graf 2.

Na úrovni systému OECD doporučuje

- Odstranit opakování ročníků.
- Vyhnout se předčasné změně vzdělávacího směru a pozdržet výběr až do vyššího středního vzdělávání.
- Řídit výběr školy a vyhnout se segregaci a zvyšování nerovnosti.
- Zpracovat finanční strategie, které budou reagovat na potřeby žáků a škol.
- Navrhnout rovnocenné směry středního vzdělávání, které zabezpečí jeho dokončení.

Na úrovni podpory znevýhodněných škol OECD doporučuje

- Posílit a podpořit vedení a řízení škol.
- Stimulovat atmosféru a prostředí školy, které budou podporovat vzdělávání.
- Získat, podpořit a udržet si vysoce kvalitní učitele.
- Zajistit efektivní strategie výuky ve třídách.
- Stanovit priority spolupráce škol s rodiči a komunitami.

Postavení ČR podle mezinárodních a dalších socioekonomických ukazatelů

Nedokončené vzdělání a opakování ročníků

- ČR je zemí s velmi nízkým podílem dospělých mezi 25 a 34 lety, kteří nedokončili alespoň střední vzdělání (6 %).
- Podíl žáků, kteří opakují ročník v ČR, je relativně nízký (4 %), výrazně pod průměrem OECD.

Dopad socioekonomického zázemí žáků na rozdíly mezi výsledky žáků a škol v ČR (PISA 2009, PISA 2012)

- Vliv socioekonomického zázemí žáků na jejich školní výsledky je velký, i když zůstává nepatrně nižší, než průměr OECD (viz kapitola 6, graf 2).
- Rozdíly mezi žáky uvnitř škol jsou pod průměrem, zatímco rozdíly mezi školami jsou nad průměrem OECD (viz kapitola 6, graf 3).